

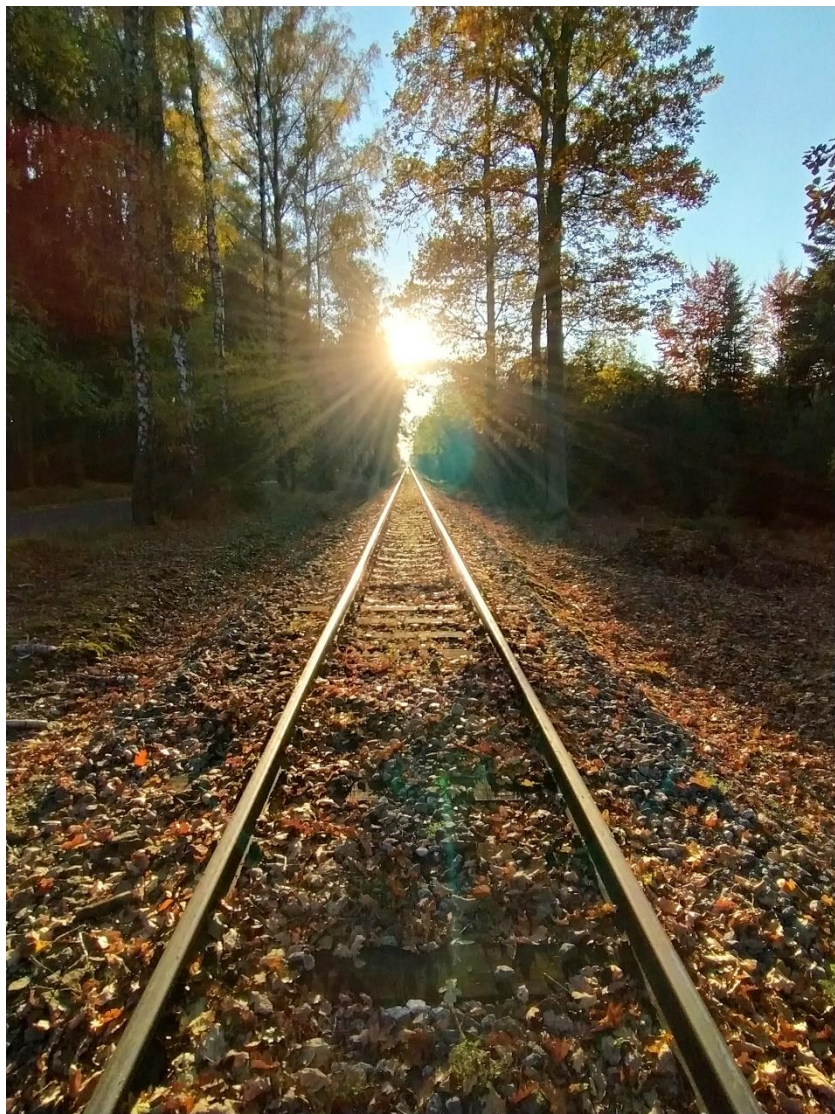

BARTOLOMĚJ

farní měsíčník

doporučená cena 10 Kč

11/2024

3 Slovo kněze

7 Škvorecký

14 Buďme světlem

Editorial

Milí čtenáři,

památka zesnulých, zvaná Dušičky, vychází letos na sobotu 2. listopadu. Slavení této památky je vzpomínkou na zemřelé, kteří ještě nejsou dokonale připraveni ke vstupu do nového života s Bohem a jsou ve fázi „očišťování“. Církev nazývá tuto posmrtnou očištnou přípravu „očistcem“.

Děti se mě nedávno ptaly, jak mohou živí svými modlitbami pomáhat mrtvým? V těchto případech si беру na pomoc samotného andělského učitele a odpovídám: "Pouto křesťanské lásky, spojující příslušníky církve, neplatí jen pro živé, ale také pro zesnulé, kteří zemřeli ve stavu lásky (charitas)... Mrtví žijí v paměti živých... proto jim mohou být přímluvy živých užitečné... pro Boha jsou duše mrtvých živé".

Letos slavíme 750 let od úmrtí Tomáše Akvinského. Jen málokdo dokázal v dějinách lidstva skloubit vědu a víru, rozum a srdce, lásku a moudrost, střízlivost a svatost jako právě sv. Tomáš. U příležitosti 750 let Tomášova odchodu na věčnost bylo v několika městech ČR možno uctít vzácnou relikvii jeho lebky. Česká dominikánská provincie zároveň uspořádala odbornou konferenci „Tomáš Akvinský a současnost“. Jednotlivé přednášky byly nahrávány a budou přidány na YouTube kanál: Řád bratří kazatelů.

Prostor myšlenkám sv. Tomáše dal při své přednášce konané 29. 10. 2024 na Univerzitě Karlově také biskup Robert Barron. Ten předložil publiku neotřelý pohled na původ sociální nauky církve. Přednáška je dostupná na YouTube kanálu: církev.cz.

O dalších učitelích církve se můžete dočíst na str. 26. O inženýru lidských duší Josefu Škvoreckém a jeho vztahu ke Kolínu na str. 7. O jmenování dvou verbistů kardinály na stranách 3 a 4. Na hlubinu zajedete s L. Růžkovou Rybárovou na str. 13 a o své zamyšlení nad otázkami víry se s vámi na str. 14 podělí Ewa Nepraš Dubińska. Informace o projektu Adopce na dálku naleznete na str. 16. V kalendáři akcí již přinášíme několik zajímavých prosincových událostí.

Přeji vám inspirativní čtení.

Tomáš Pavela

SLOVO KNĚZE

Jak moje maminka uhostila bramborákem budoucího kardinála

Ladislav Németh, nově jmenovaný kardinál, je kněz-verbista, který pochází z maďarské rodiny ze Srbska. Poprvé jsem ho potkal v r. 1995 v St. Gabriel nedaleko Vídně, kde byl prefektem seminaristů. Laco, tak jsme ho nazývali, v té době učil v naší Hochschule dogmatickou teologii.

Protože mluvil dobře polsky, já a moji spolužáci jsme Laca požádali, aby nám vedl duchovní cvičení před kněžským svěcením. Jako místo exercicií jsme si zvolili klášter řádových sester v mojí rodné vesnici. Na konci duchovních cvičení jsem poprosil maminku, aby nám nachystala večeři. Protože byl pátek, byly na večeři bramboráky.

Ted', když byl Laco Németh papežem jmenován kardinálem, jsem mamince připomenul, že kdysi dávno uhostila budoucího kardinála bramborákem.

Je to možná vtipná historka, ale chtěl jsem jí začít svou krátkou reflexi nad tou mimořádností, že papež jmenoval dva verbisty kardinály. Vedle Ladislava Németha je to japonský arcibiskup Isao Tarcisio Kikuchi. V celých dějinách Společnosti Božího Slova (150 let) měl náš řád jen jednoho kardinála, byl jím kardinál Thomas Tien, arcibiskup Peking, kterého komunisté krátce po převzetí moci vyhnali ze země. Od té doby měli verbisté mnoho biskupů i arcibiskupů, ale žádného kardinála.

Svatý otec František se, jak víme, soustředí na periferie. Jmenuje kardinály biskupy v odlehlých a méně významných regionech, nebo jmenuje kardinály kněze a biskupy, kteří se věnují chudým, pronásledovaným a lidem na okraji společnosti. Ne že by Bělehrad nebo Peking byla málo významná místa, ale přece jen katolíci tvoří jak v Japonsku, tak v Srbsku menšinu. Arcibiskup Tokia se dlouhodobě soustředí na pomoc církvím v jiných zemích v rámci Caritas Japan. Arcibiskup Németh je výraznou biskupskou osobností v Evropě, o čemž svědčí to, že je aktuálně místopředsedou Rady biskupských konferencí Evropy. I na římské synodě o synodalitě patří k výrazným a aktivním členům. Jmenování kardinály zastihlo oba arcibiskupy právě na synodě.

Jmenování dvou verbistů kardinály je podle mě svědectvím toho, že zkušenost misijní církve je v tuto chvíli potřebná pro církve jako takovou.

To, co misijní řády prožívají teď, bude za deset, dvacet a třeba i více let skutečností v celé církvi. Něco málo z toho máme možnost prožívat i my tady v Kolíně.

Na fotce oba arcibiskupové na římské synodě o synodalitě. Zdroj: facebooková stránka Ladislava Németha.

Ján Halama SVD, farář

Papež František jmenoval dva verbisty kardinály

V poledne 6. října 2024 oznámil Svätý otec František jmenování dvou kněží z řehole verbistů kardinály. Budou ustanoveni během konzistoře, která se bude konat 8. prosince.

Verbisté měli ve svých dějinách (150 let) jediného kardinála, byl jím Thomas Tien, arcibiskup Pekingů, kterého jmenoval kardinálem v roce 1946 papež Pius XII. Kardinál Tien byl prvním neevropským, tj. čínským biskupem v Číně.

Prvním z nově jmenovaných kardinálů verbistů je bělehradský arcibiskup Ladislav Németh a druhým tokijský arcibiskup Isao Tarcisio

Kikuchi. Ladislava Németh je dobře známý i verbistům, kteří působí v Kolíně.

Ladislav Németh SVD se narodil 7. září 1956 v srbském městě Odzaci, kde byl v roce 1983 vysvěcen na kněze. Dne 7. září 1977 vstoupil do Společnosti Božského Slova a v roce 1982 složil doživotní řeholní sliby. Teologická studia dokončil v polském Pienežně. V letech 1985–1987 pokračoval ve studiu v Římě a v letech 1987–1990 působil jako misionář na Filipínách. V roce 1994 získal doktorát z dogmatiky na Papežské gregoriánské univerzitě v Římě. V letech 1994–2000 vyučoval dogmatiku v Rakousku v misijním domě Sankt Gabriel. V letech 2000–2004 působil na sekretariátě Stálého mezinárodního zastoupení Svatého stolce při OSN ve Vídni. V letech 2004–2007 byl provinciálem maďarské provincie Společnosti Božího Slova. V roce 2008 jej papež Benedikt XVI. jmenoval biskupem diecéze Zrenjanin v Srbsku. Na biskupa byl vysvěcen 5. července téhož roku ve zrenjaninské katedrále. V roce 2016 byl zvolen předsedou Mezinárodní biskupské konference svatých Cyrila a Metoděje na pětileté období a v roce 2021 byl zvolen znovu. Od roku 2021 je místopředsedou Rady evropských biskupských konferencí. Dne 5. listopadu 2022 jmenoval Svatý otec František Msgr. Ladislava Németha SVD bělehradským arcibiskupem. Do tohoto úřadu byl uveden 10. prosince 2022.

Tarcisio Isao Kikuchi se narodil 1. listopadu 1958 v japonském Iwate, kde studoval na kněze a v březnu 1985 složil životní sliby v SVD. Na kněze byl vysvěcen 15. března 1986. V letech 1986–1992 působil jako misionář v Ghaně v arcidiecézi Akkra a v diecézi Koforidua. Po návratu do Japonska působil rok jako vychovatel, viceprefekt noviců a pracoval v pastorační povolání. V letech 1994–1999 byl členem provinční rady. Od roku 1994 vyučoval na univerzitě Nanzan a stal se členem Výboru pro mezinárodní pomoc Japonské biskupské konference. V roce 1996 se stal koordinátorem JPIC pro Asii. V roce 1998 se stal členem Caritas Japan a od roku 1998 zastupuje japonské biskupy na mezinárodních konferencích. V roce 1999 byl Kikuchi zvolen provinciálem japonské provincie a opakovaně v roce 2002. Papež Jan Pavel II. ho 29. dubna 2004 jmenoval biskupem v Niigatě. 20. září přijal biskupské svěcení z rukou tokijského arcibiskupa Petra Takeo Okady. V roce 2017 byl jmenován sídelním arcibiskupem Tokia.

Seriál: 120“ o liturgii

Slavení eucharistie

(23) Oběť

Existuje slovo, které by vyjádřilo podstatu mše svaté? Dneska Vám ho prozradíme.

Oběť, toť slovo, kterému dnes rozumí jen málokdo. Z bible ale víme, že oběť je způsobem, jak může člověk vstoupit do vztahu s Bohem. Darovat něco ze svého a tak Bohu děkovat za úrodu, nebo prosit za odpuštění hříchů. Všechny oběti, o kterých se takto píše ve Starém zákoně, našly své naplnění v Ježíši Kristu. On se za nás obětoval, aby nás vykoupil ze všeho hřichu, čteme v listu Titovi. A tato jediná oběť Ježíše Krista je zpřítomňována skutečným, reálným a svátostným způsobem při každé mši svaté. Tridentský koncil proto mluví o mši svaté jako o přesvaté mešní oběti. Doslova říká: „Konání žádného díla nemůže být pro křesťany tak svaté a božské, jako toto strašlivé tajemství, v němž se ona životodárná oběť prostřednictvím kněží denně přináší na oltáři.“

A na jiném místě Tridentský koncil vysvětluje, že se jedná o jedinou oběť, kterou svému Otci přináší sám Kristus. Je to jedna a táž oběť. Tentýž nyní přináší oběť skrze službu kněží, který se tenkrát obětoval na kříži. Pouze způsob obětování je rozdílný.

Skrze slavení liturgie a zejména mše svaté dosahuje oběť Ježíše Krista až k nám. A oběť Ježíše Krista není pozváním k tomu, abychom složili ruce do klína, ale abychom ho následovali. Nikdo to už nikdy neřekne lépe, než apoštol Pavel v listu do Říma: „Přinášejte sami sebe v oběť živou, svatou a Bohu milou. To at' je vaše duchovní bohoslužba.“

P. Petr Soukal

Pro časopis Bartoloměj přepsal Martin Prokop

Josef Škvorecký

Koncem září jsme si připomněli sté výročí narození spisovatele Josefa Škvoreckého (27. 9. 1924 Náchod – 3. 1. 2012 Toronto). O jeho životě již bylo řečeno mnohé. O jeho vztahu k našemu městu mnoho ne.

Rod Škvoreckých pocházel ze Sedlčan. Dědeček spisovatele – Karel Škvorecký (3. 11. 1860 Sedlčany – 26. 2. 1937 Kolín) – se rozhodl pro kariéru berního úředníka. Někdy na počátku 90. let 19. století se seznámil s Boženou Benešovou, pocházející z Nebovid u Kolína. 27. září 1893 se u sv. Jindřicha v Praze vzali. Tou dobou působil Karel Škvorecký jako adjunkt Berního úřadu v Strakonících. Nedlouho poté, někdy kolem roku 1895, získal místo pomocného konceptního úředníka u Berního úřadu v Kolíně. Bylo to blízko místa, odkud pocházela jeho manželka a především, v Kolíně bydlela její teta Josefína (Josefa), jejíž manžel Josef Hollas vlastnil pěkný velký dům čp. 44 na Pražském Předměstí (dodnes stojící v ulici Politických vězňů), kam se Škvorečtí přistěhovali.

Manželé Škvorečtí měli již jednoho syna, Karla, který se narodil v listopadu 1894 ještě ve Strakonících a v Kolíně se jim v listopadu 1897 narodil druhý syn Josef. O obou ještě budeme mluvit. Z Karla později bude kněz, Josef se dá na cestu bankovního úředníka a – mimo jiné – stane se otcem slavného spisovatele.

Asi v roce 1897 rodina z Kolína odchází, Karel Škvorecký získal lepší místo c. k. berního kontrolora (později správce) v Pelhřimově. Tady se manželům v červenci 1899 narodilo třetí dítě – dcera Anna. O ní také ještě bude řeč.

V roce 1920 se Karel Škvorecký vrací do Kolína a stává se ředitelem zdejšího berního úřadu. Přichází s ním i jeho manželka, děti se však již vydaly vlastní cestou. Manželé Škvorečtí se opětovně nastěhovali do domu čp. 44/II. V té době byl již v majetku Boženy Škvorecké, která ho nedlouho předtím zdědila.

První syn manželů Škvoreckých Karel se stal katolickým knězem. Vysvěcen byl v roce 1917 a jeho prvním působištěm se staly západočeské Nýřany, kde byl ustanoven zatímním katechetou. Brzy poté byl ale odveden do armády a díky svému duchovnímu stavu sloužil jako polní kurát. To sehrálo velmi významnou roli v dalších osudech rodiny Škvoreckých. Karlův mladší bratr Josef byl také povolán do zbraně a velmi záhy byl v boji raněn do nohy. Dostalo se mu jen zběžného

ošetření, rána se velmi špatně hojila a hrozila amputace. Naštěstí se Karlovi podařilo svého bratra vyhledat a postarat se o jeho převoz do Vídně, kde se končetinu podařilo zachránit. Po skončení války P. Karel Škvorecký vystřídal několik kaplanských míst, aby od roku 1926 zakotvil na arciděkanství v Plzni. Zde působil velmi dlouho nejprve jako III., poté II. a nakonec I. kaplan, po určitou dobu společně s P. Karlem Šimkem, pozdějším farářem ve Veltrubech. Na sklonku života sloužil jako duchovní pro řeholní sestry působící v domovech důchodců na zámku v Kříších a na zámku v Tvoršovicích. Během jeho kněžské dráhy se mu dostalo ocenění v podobě jmenování konsistorním radou a arcibiskupským notářem (jednalo se však jen o čestné tituly). Zemřel dne 9. 3. 1975 a po zádušní mši sloužené v kolínském chrámu sv. Bartoloměje byl pohřben do rodinného hrobu rodiny Škvoreckých na kolínském centrálním hřbitově na Zálabí.

Druhý syn manželů Škvoreckých, Josef (otec stejnojmenného spisovatele), strávil po výše popsaném zranění takřka rok na léčení. Po skončení I. světové války absolvoval kurz na obchodní akademii a vydal se na dráhu finančního (bankovního) úředníka. Jeho působištěm se stala Praha, kde se také v roce 1920 seznámil se svou budoucí ženou Annou Kurážovou. Ta v té době již byla matkou nemanželské dcery a není tedy divu, že Josefovi rodiče jeho známosti příliš nepřáli. Pod tlakem dobových konvencí se dokonce na nějaký čas se svou přítelkyní rozešel, nakonec však našel sílu se všemu vzepřít a dohodnout s rodiči kompromis. S Annou se oženil, pár ale odešel z Prahy, aby nebyl na očích přátelům a kolegům Josefova otce. Svatba se konala 9. 6. 1923 v Praze na Smíchově ve farním kostele sv. Václava, oddávajícím byl ženichův bratr P. Karel Škvorecký. Mladí manželé se odstěhovali do Náchoda, kde Josef Škvorecký st. získal zaměstnání v místní pobočce Länderbank. A v Náchodě se jim také 27. 9. 1924 narodilo jejich jediné dítě, syn Josef.

Malý Josef Škvorecký, budoucí slavný spisovatel, často jezdil do Kolína za svými prarodiči. Dědeček Karel sice zemřel již v roce 1937, když bylo Josefovi třináct, ale babička zde dál žila a zemřela až v roce 1948.

Později, ve svém románu *Mirákl*, Škvorecký zavzpomínal na svoji babičku a návštěvu kolínského chrámu sv. Bartoloměje:

“Ukousl jsem si z bábovky a jako serafín na páterově dlani byl jsem náhle malinký, u své zbožné babičky, obklopený také takovou dřevěnou a polévanou minulostí a šel jsem s babičkou za ruku, vedle její šustivé,

dlouhé, černé sukně, do kolínského chrámu z kamení, vystavěného v jedenáctém století, kde všechno bylo dlouhé, úzké, protáhlé, vysoké. Byl plný babiček a prokopské litanie, překrásného hlasu: ...který jsi tobě se rouhajícímu políček vyťal..., vyjících stařenek.”

Tuto vzpomínku – pokud jde o dataci chrámu značně nepřesnou – později rozvinul v úvodu fotografické knihy Jolany Havelkové Kolín:

“Když jsem, vzrušen celodenním psaním, šel večer průchodem v kubistickém domě s babičkou do kostela sv. Bartoloměje, prožíval jsem epifanii, neznámou, ale naprosto příjemnou. V kostele bylo gotické příšeří a babička tam večer co večer chodívala na litanie. V klasické nádheře vysokého umění, jakým byly stavby takovýchhle chrámů, vírou vyzdvížených do nebeských výšek, jsem poprvé zažil kontrast kvílivé deklamace babiček, to nízké, ale magické lidové umění, pramenící ze stejné víry jako kamenná klenba nad nimi, a slyšel jsem sólový verš zpěváka litanie:

Svatý Prokope, který jsi Tobě se rouhajícímu políček vyťal a slyšel jsem babičky odpovídající sborovým a velice, velice protahovaným:

Oroduj za nás!”

Dům čp. 44/II, kam za svými prarodiči jezdil Josef Škvorecký. Foto J. Pejša.

S Kolínem jsou spjaty i počátky literární tvorby Josefa Škvoreckého a dokonce jedno z jeho prvních ocenění. Jak později vzpomínal, o letních prázdninách roku 1947 pracoval u babičky v Kolíně na sbírce povídek Nové canterburské povídky. Hotovou sbírku zadal (pod pseudonymem) do literární soutěže Svazu vysokoškolského studentstva a v únoru 1948 za ni dostal první cenu – měsíční zájezd do Anglie. Za deset dní po vyhlášení vítězů soutěže došlo ke komunistickému převratu a začínající spisovatel nejel nikam...

Krátké odkazy na Kolín se objevují v nejrůznějších Škvoreckého dílech. Jen namátkou jmenujme zmínku o slavném rabínu z Kolína v povídce Pan učitel Katz (zjevně narážka na rabína Richarda Federa), příhodu z protektorátního Kolína vyprávěnou jednou z postav ve Zbabělcích, apod.

Označit Josefa Škvoreckého za katolického spisovatele by nebylo plně vystihující, ale jeho katolická víra je z jeho díla patrná. Tiše, někdy možná nenápadně, ale stále. V pracích napsaných v komunistickém Československu náznakem, v dílech z časů emigrace už mnohem zjevněji. Byl nepochybně formován svým okolím. O zbožné kolínské babičce jsme se již zmínili, stejně tak jako o jeho strýci P. Karlu Škvoreckém, jemuž postavil svérázný literární pomník v povídce Příběh pro Rebekku, prvně publikované ve sbírce Sedmiramenný svícen z roku 1964:

“Občas k nám jezdíval strýc Karel, otcův bratr, který byl velebným pánem a arciděkanem v Budějovicích. Byl to hodný pán, s laskavým, trochu naříkavým hlasem, a vždycky mě hladil po vláskách a říkal ‘Poupátko moje!’ Měl důstojnou hrud’, klenoucí se v ještě důstojnější břich, oděný vždycky černě, a pod dvojitou bradou nosil kolárek s fialovou náprsenkou, vyšívanou jemnými hedvábnými květy.” Samotnou příhodu se strýcem Karlem a třípatrovou bonboniérou, plnou rumových pralinek, už citovat nebudeme, ale neodpustíme si drobnou korekci autorské nadsázky – strýček nebyl arciděkanem a nepůsobil v Budějovicích. Mimochodem, P. Karel Škvorecký neoddal jen svého bratra, ale i sestru Annu. Anna Škvorecká se provdala za Josefa Nováka, svatba se konala v listopadu 1920 v katedrále svatého Víta na Pražském hradě. Tím se dostáváme k další postavě z okolí Josefa Škvoreckého s významnou vazbou na katolické prostředí. Výše zmíněný Josef Novák, spisovatelův strýc, byl pedagogem, novinářem, politikem a dlouholetým

poslancem za Československou stranu lidovou. Už v roce 1908 vstoupil do Národní strany katolické v království Českém a od roku 1919 byl členem ČSL. Působil jako žurnalista a redaktor katolických časopisů, v letech 1918–1930 byl šéfredaktorem deníku Lid (Pražský večerník). V roce 1925 byl za lidovce zvolen do Národního shromáždění a poslancem zůstal až do zrušení parlamentu v roce 1939. Po skončení okupace byl v letech 1945–1948 znovu lidoveckým poslancem, po únoru 1948 se stáhnul z veřejného života. A jen na okraj – byl to právě on, společně se svou ženou Annou, kdo se stal vlastníkem domu čp. 44/II v Kolíně po Boženě Škvorecké.

Plzeňští kněží v roce 1961, sedící zleva Karel Šimek, vedle Karel Škvorecký. Foto Post Bellum, z. ú. – Paměť národa / osobní archiv P. Pavla Kuneše (www.pametnaroda.cz).

Jak již bylo řečeno, ve všeobecném povědomí není Josef Škvorecký zaškatulkován jako katolický autor. Ale literární kritik a historik Martin C. Putna ho neváhal zařadit do své monografie Česká katolická literatura v kontextech 1945–1989, ba dokonce mu v ní vyhradil i samostatnou

kapitolu. Více než polovina z ní je věnována Škvoreckého románu *Mirákl*, z kterého jsme již citovali ukázkou o Kolíně, a který je svébytným zpracováním skutečné historické události – čichošťského zázraku. Putna své hodnocení končí těmito slovy:

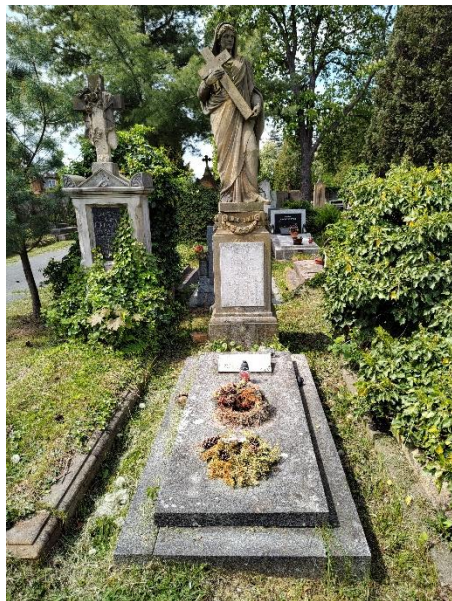
“V tomto místě se postkatolický román mění zase zpět v román katolický. V román, ve kterém jde koneckonců o spásu. V román, ve kterém mohou být cesty hrdinů sebezákrotovitější a konkrétní podoby církve sebesměšnější – ve kterém se však nakonec přece jen ukáže, že věci mají svůj duchovní smysl. Nejskrytější, nejparadoxnější – a právě proto z hlediska moderního člověka nejuvěřitelnější. Neuvěřitelný, a přece pravdivý je i fakt, že *Mirákl*, tento vševýsměšný román notorického posměváčka, cynika a literárního sexomaniaka Škvoreckého, je jedním z nemnoha velkých českých katolických románů.”

Jaroslav Pejša, Martin Křídlo

Ze starých farních kronik

Protentokrát bude tato rubrika velmi stručná, neboť je jen jakýmsi doplněním k předchozímu článku o Josefu Škvoreckém. O pohřbu jeho strýce, patera Karla Škvoreckého, je v kolínských farních kronikách tento zápis:

„13. března [1975] byl o 10. hod. pohřben P. Karla Škvoreckého, dlouholetého kaplana v Plzni. Zemřel 9. 3. ve věku 80 let po 58 letech kněžském působení. Poslední léta působil u ctihodných sester v Kříších a Tvoršovicích. Přijel i plzeňský vikář P. Jan Kozlák. P. Škvorecký byl pohřben v Kolíně do hrobu rodičů. V dřívějších letech při návštěvě hrobu celebroidal v děkanském kostele u postranního oltáře.“

Hrob rodiny Škvoreckých na kolínském hřbitově. Foto M. Křídlo

K tomu už jen dodejme, že kromě P. Karla Škvoreckého jsou v rodinném hrobě pohřbeni ještě jeho prateta Josefina Hollasová (nar. 20. 9. 1837 v Nebovidech, zemř. 12. 3. 1908 v Kolíně), prastrýc Josef Hollas (nar. 16. 2. 1839 v Kolíně, zemř. 22. 12. 1912 v Kolíně), otec Karel Škvorecký st. (nar. 3. 11. 1860 v Sedlčanech, zemř. 26. 2. 1937 v Kolíně) a matka Božena Škvorecká (nar. 6. 2. 1871 v Nebovidech, zemř. 24. 3. 1948 v Kolíně).

Martin Křídlo

Ochutnávka na pokračování z knihy Tomáše Halíka: Chci, abys byl

Milé čtenářky a milí čtenáři, v minulém čísle jsem nakousla jedno z témat, kterými se Tomáš Halík ve výše jmenované knize zabývá. Dovolte mi, abych na téma společnosti, lásky a zda současného člověka může ještě křesťanství zaujmout, navázala i tentokrát.

„Bůh, jak víme z Bible a z dějin církve, mluví také skrze krize, skrze rozbití dřívějších jistot. Právě teď prožíváme takové období zkoušky. Krize jsou výzvou ke změně. Ukazují nám, že už nemůžeme pokračovat v dosavadním způsobu myšlení, života a práce. Proto je krize kairos – příležitost tvořivě reagovat na Ježíšovo klíčové kázání: Změňte se!

Když se Ježíš poprvé setkal se svými budoucími apoštoly, byli to unavení a frustrovaní rybáři, kteří celou noc lovili ryby, ale jejich sítě byly prázdné. Ježíš jim řekl: „Zkuste to znovu. Jedťte na hlubinu a spusťte své sítě, k lovu ryb“.

Možná nám dnes Ježíš říká totéž: „Nezoufejte, nevzdávejte se, zkuste to znovu“. Zkusit to znovu neznamena opakovat staré chyby. Zkusit to znovu znamená zkusit to novým a neotřelým způsobem.

Uvědomme si, co je v Ježíšově výzvě apoštolům tehdy i dnes podstatné: zajedťte na hlubinu! Když naše sítě zůstávají prázdné, musíme se ptát, zda to není proto, že jsme zůstali na mělčině, že jsme neměli odvahu odlepit se od břehu a jít na hlubinu.“

Co si můžeme představit pod označením hlubina, co by nám měla přinést za kvalitu? Autor nám nabízí inspiraci od apoštola Pavla. V druhém listu Korint'anům 4:16 píše: „I když náš vnější člověk chátrá, ten vnitřní se však den ze dne obnovuje.“ Další zmínka o vnitřním člověku je

v Efeským 3:16, kde Pavel prosí, aby Bůh dal svým čtenářům sílu, aby byl jejich vnitřní člověk posílen skrze Ducha. Tyto pasáže ukazují na dualitu lidské existence, kde vnitřní člověk představuje duchovní stránku. Halík popisuje, jak „vnější člověk má vnějšího Boha“ a opačně. Vnitřní Bůh pak představuje „hlubinu božství nekonečně přesahující zbožné představy, teorie a fantazie povrchní náboženskosti.“

Připomíná nám interpretaci prvotního hříchu od mistra Eckharta, totiž odloučení člověka mezi jeho vnitřním a vnějším bytím. Pak jsme omezeni jen na vnější projevy života, lapení v konzumu, v tom, na co si můžeme sáhnout, změřit, zvážit, vyzkoumat a ověřit. Chceme „něco“ vědět, „něco“ mít, „něco“ být. Tím se stáváme otroky, nesvobodnými sběrači, kteří se nemohou setkat s Bohem, protože ten není „něčím“: naší omezenou představou, idolem, modlou. Boha smíme poznávat jen ve vztahovosti. Nelze si ho zasloužit svými výkony, byť sebezbožnějšími.

Doporučuji čtenářům prozkoumat své srdce, vlastní vztahovost primárně k sobě. Ne náhodou jsme vyzýváni milovat druhé, jako sami sebe. A tak se ptejte, jaký vztah máme sami k sobě. Jak dobře se známe, přijímáme, případně transformujeme naše kvality i stíny.

Lucie Růžková Rybářová

Bud'me světlem

Na úvod svých zamyšlení bych se Vám ráda představila. Jmenuji se Ewa Nepraš Dubińska, přijela jsem do Čech z Polska, z Oswiecimi před sedmnácti lety.

Svou nynější životní etapu bych nazvala „pozdním létem“. S manželem jsme putovali z farnosti sv. Terezie od dítěte Ježíše v Praze Kobylisích, přes sv. Gotharda v Českém Brodě, až jsme zakotvili na Zálabí u sv. Víta.

Jsem vzděláním i profesí učitelka mateřské školy. Není to pro mne pouze zaměstnání, je to spíše povolání. Už od dětství jsem toužila být učitelkou MŠ. Moji rodiče měli však jiné představy o mé budoucnosti. Ale když jsem dospěla, rozhodla jsem se jít vlastní, vytouženou cestou. Ne vždy byla ta cesta lehká.

A nyní tedy k mému zamyšlení v otázce víry v osobním i profesním životě. Vyrůstala jsem v rodině, kde se víra moc nepraktikovala. Můj tatínek nebyl věřící a maminka začala praktikovat a svou víru prožívat

až na sklonku svého života. To byl i důvod, proč v tak silně ortodoxním Polsku jsem byla – mírně řečeno – za outsidera.

Cestu k Bohu jsem si musela najít sama. A především najít odvahu svou víru žít a obhájit si ji před vlastní rodinou. Proto si vážím všech, kteří svou víru k Bohu neskrývali a dokázali ji žít i v době hlubokého komunismu. Ale i v dnešním rozděleném světě a vůči katolíkům i negativně nastaveném postoji je pro mne neskrývání víry vždy výrazem pevného člověka.

Pracuji v běžné mateřské škole v Praze Kobylisích. Jelikož je známo o Polácích, že jsou věřící, moje nevěřící kolegyně mě a mé svědectví víry (občas kvalitní, občas příšerné, jak to v životě bývá) tolerují. Co se týče mých rozhovorů s dětmi na téma významných křesťanských svátků, potkávám se s nepochopením až zákazem věnovat tomuto více času. Přece stačí, když děti vědí, že o Vánocích „Ježíšek“ nosí dárky a že si zazpíváme nějakou tradiční koledu a Velikonoce v MŠ jsou o kuřátkách, zajíčcích a budícím se jaru.

Takový postoj vyplývá především z přání rodičů a nevěřících učitelek. Pedagožky, které víru žijí, by se rády věnovaly křesťanským tématům a tradicím více. Naopak děti si se mnou rády povídají i na tak, zdánlivě pro tento věk, složitá témata.

Měla jsem ve třídě chlapečka z ateistické rodiny. Maminka v evidenčním listu uvedla, že si nepřeje, aby se s dítětem mluvilo jakýmkoliv způsobem o víře. Snažila jsem se být hodně zdrženlivá, ale chlapeček, v té době už předškolák, se mne sám od sebe začal vyptávat, jestli vím, co je „Ježíšova cesta“. Jelikož jsem věděla o přání rodičů nehovořit o víře, chtěla jsem zjistit, co tím myslí. Lukášek mi převyprávěl celou křížovou cestu, dokonce věděl, že Ježíš vstal z mrtvých.

Před dvěma lety zas jsem měla ve třídě dívčenko, která byla z katolické rodiny. Každé ráno při příchodu do MŠ si kreslili křížek na čele, jako symbol Božího požehnání pro tento den. Holčička ve třídě se ani nestyděla pomodlit před jídlem. Bylo to krásné svědectví víry hlavně pro nás „dospěláky“ v MŠ, že malá holčička (Barunce byly tehdy čtyři roky) je tak upřímná a nebojácná ve svém prožívání víry.

„Nikdo nerozsvítí světlo, aby je postavil do kouta nebo pod nádobu, ale dá je na svícen, aby ti, kdo vcházejí, viděli.“ (Lk, 11,33). Výše uvedený text mne tady, v Čechách, provází od začátku. Na jeho základě mi dovolte úvahu pro Vás. Možná bychom měli dávat více najevo svědectví

své víry v nevěřícím prostředí. Možná také vyžadovat ve školách a ve školkách hlubší prožívání vánočních a velikonočních svátků. Koneckonců jak evropské taktéž i české kořeny jsou zakotveny v křesťanství. Desatero je podkladem k dnešnímu právu.

Proč bychom měli mlčet a schovávat Světlo, které svítí ve tmě? Rozhodně bychom však neměli propadat nutkání být pyšnými, být „lepšími“ bratry v souvislosti s podobenstvím o marnotratném synovi. Myslím tím, dávat své svědectví s rozumnou mírou pokory, a laskavým přijetím „ztracených oveček“.

Na konci každé mše svaté jsme slovy: „Jděte ve jménu Páně“ vysílání do světa předávat náš poklad víry. Jan Pavel II říkával „Nie lekajcie sie“, co česky znamená „Nebojte se“. S božím požehnáním a osvětlením Duchem svatým, bud'me světlem ve tmě současného světa.

Ewa Nepraš Dubińska

ADOPCE NA DÁLKU - ZPRÁVY O DĚTECH A OD DĚTÍ

NEVAN GRAS

Je veselý, přátelský chlapec, který v současnosti chodí do 7. třídy na 2. stupni základní školy sv. Tomáše v indickém svazovém státě Karnátaka. Je mu 12 let a chce se stát pilotem. Jeho oblíbeným předmětem je angličtina. Přikládám úryvek z Nevanova dopisu. Všimněte si jeho rukopisu. Zúčastnil se soutěže v anglickém rukopise a postoupil do celostátního kola. Rád také hraje basketbal. Rodiče z něj mají radost, protože jim pomáhá a poslouchá je. A co píše Nevan ve svých nezvykle dlouhých dopisech? Cituji: „Vyřid'te mou lásku a pozdravy u vás doma. Moji rodiče vás také pozdravují. Denně se za vás modlíme.“ Zmiňuje v dopise rodinné oslavy jako narozeniny a svatby.

Popisuje, jak slaví 26. 1. Den Republiky, kdy se Indie stala plně suverénním státem v roce 1947.

Školní rok začíná v Indii 1. 6. a končí v březnu. V dubnu a květnu mají děti prázdniny. Nevan navštívil o prázdninách babičku a pomáhal jí se sklizní květů jasmínu. V jejich zahradě zasadil květiny, které denně zalévá a těší ho, když kvetou. Také píše o tom, že je rád, že může chodit do školy a moc si to užívá.

Pokud budou tyto věty číst české děti, tak si pravděpodobně budou myslet, že Nevanovi to někdo diktoval. Bohužel právo chodit do školy nemají všechny děti ani ve 21. století a díky podpoře naší farnosti Nevan toto právo má a vnímá to jako výsadu.

concluded one day picnic to UVA exhibition
water park there we saw a horse race
and played in swimming pool I enjoyed
with my friends

do you know I am studying in sixth grade
I am happy to go to school I enjoy
with my friends I am busy in my study
my final exam will take place later
I am preparing for the exam once the
results come out Dentre will send you
my annual progress report and new photo
I hope you will like them Dentre will
franchise my school accessories and they
also pay school fees in your name thank
you very much

During the holidays I will go to grand
mother's house for few days there I help
them to pluck the gashim flowers at home
I help my parents in their work I planted
some flower plants in my garden every
day I water them it is very pleasing
to see when the flower bloom on the
plant

on February 19th we were going to church
for easter Wednesday we have Lenten season
the easter is coming soon I wish you along
with my family a happy easter and
may blessings from the risen easter site
we will go to mass and for the easter
programs at easter to the church we

JOSHUA OKELLO

Joshua vychodil první ročník střední školy a úspěšně postoupil do 2. ročníku. Je ze státu Uganda v Africe.

V dopise zmiňuje, že doma jsou všichni v pořádku, připravují zahradu a čekají na déšť. Také děkuje za finanční podporu, že může studovat, za školní pomůcky a matraci. Moc se mu líbí, že v jejich škole jsou vysázeny květiny. Také se zúčastňuje sportovních soutěží mezi jinými školami.

Celý dopis je modlitbou, kde prosí o požehnání pro všechny, kdo ho podporují.

NIKITHA M.

Je 15letá slečna studující státní střední školu v indickém státě Karnátaka. Chce se stát učitelkou. Respektuje učitele a starší a pomáhá spolužákům.

Její rodina vlastní zemědělskou půdu, kde pěstují květiny, které pak prodávají. Nikitha pomáhá mamince a babičce s domácími pracemi.

V dopise zmiňuje, že se účastnila literární soutěže PRATHIBHA KARANJI a hodně ji to obohatilo. V době prázdnin navštívila svoje příbuzné. V místě, kde bydlí, mají potíže v létě kvůli vysokým teplotám a nedostatku vody. Usychají stromy a rostliny a lidé nemohou přes den vycházet z domu. Nikitha píše o hinduistických svátcích, které slaví během roku. Děkuje spolu se svojí rodinou za to, že jí díky vzdělání připravujeme světlejší budoucnost.

JENELIA RODRIGUES

Je jí 10 let a chodí do 4. třídy základní školy v indickém státě Karnátaka. Mluví plynně jazykem kannada, učí se anglicky a oblíbeným předmětem je matematika. Je zdravá, živá, bystrá a veselá. Tatínek pracuje v zemědělství, maminka je v domácnosti. Jenelia má bratra, se kterým si ráda hraje. Ve volném čase se věnuje tanci a kreslení. V dopise píše, že jí maminka na oslavu 10. narozenin upekla dort, o který se podělila se svými přáteli. Její maminka moc dobře vaří a peče, když slaví Vánoce a Velikonoce.

Také chválí učitele, že jim pomáhají a dobře je učí.

DHANYA GOUDA

Je 12letá dívenka, která navštěvuje 6. třídu státní základní školy v indickém státě Karnátaka. Učí se velmi dobře a chce se stát učitelkou. Její rodiče těžce pracují a podporují svoje děti. Dhanya pomáhá bratrovi s úkoly a jeho školními projekty. Ve škole je oblíbená, protože pomáhá

ostatním s učením. Navštěvuje školní klub, ráda kreslí, tančí a zpívá. Při školních oslavách tančí a zpívá modlitby. Dhanya píše dopisy v rodném jazyce kannada, které jsou pracovníky centra přeloženy do angličtiny.

Díky naší štědrosti dostala novou tašku a deštník. V dopise se rozepisuje o hinduistických svátcích, které slaví během roku. Denně se modlí za naše zdraví.

DARIA MARUK

Dáša je 14letá slečna z Běloruska. Má dvě sestry. Zajímá ji dějepis, běloruská literatura a pracovní činnosti. Chodí do ZUŠ, kde hraje na cimbál. Ráda kreslí a vyrábí z korálků. Také navštěvuje kroužek chemie. Za peníze, které obdržela darem, jí rodiče koupili sluchátka a reprobednu. Letos byla i s mladší sestrou Kát'ou v ozdravovně. Ráda pracuje na zahradě, kde pomáhá rodičům. Tatínek je traktorista a maminka kuchařka ve školce. Letos se rodině podařilo dokončit rekonstrukci domu. Rodinné porady se odehrávají při pití čaje. V dopise nám přeje zdraví, blahobyt, vše dobré. Děkuje, že máme chuť podpořit ty, kteří mají nouzi.

Moje velké poděkování patří paní Larise Nobilisové za překlad z běloruštiny a mému synovi Václavovi za pomoc s překladem z angličtiny. Poděkování patří také všem, kteří podporují projekt Adopce na dálku a připravují tak dětem světlejší budoucnost, jak zmiňuje Nikitha.

Lenka Trpišovská

KALENDÁŘ AKCÍ V LISTOPADU 2024

3. listopad (neděle) – pietní akt a modlitby za zemřelé na hřbitově v Kolíně. Začátek ve 14:00 v obřadní síni.

9. listopad (sobota) – modlitby chvál. Začátek je v 19 hod. v kostele sv. Bartoloměje v Kolíně. Vede společenství mládeže.

10. listopad (neděle) – vernisáž výstavy grafik Petra Štěpána. V 15 hod. bude **varhanní představení v kostele sv. Bartoloměje** a po něm samotná vernisáž grafik ve farním komunitním centru naproti kostela.

17. listopad (neděle) – termín odevzdání příspěvků do prosincového čísla časopisu Bartoloměj.

27. listopad (středa) – Červená středa, připomínka pronásledovaných pro víru. Program na **Karlově náměstí** v Kolíně **od 14 do 18 hod.** V 15 hod. bude mít řeč **Mons. Václav Malý**, pomocný biskup pražský. V 17:00 vystoupí skupina Surikata Gospel. Na náměstí bude informační stánek, v kterém budou přítomni zástupci křesťanských církví v Kolíně.

Další akce:

1. prosinec (neděle) – Adventní koncert Markéty Dvořákové. Začátek je v 15 hod. v kostele sv. Bartoloměje.

1. prosinec (neděle) – Adventní koncert kapely Outstanders v Nové Vsi. Začátek je v 15 hod.

15. prosinec – Adventní koncert manželů Radových. Začátek je **v 15 hod. v kostele sv. Bartoloměje.**

21. prosinec (sobota) – Adventní duchovní obnova farnosti. Začátek je v 9:30 ve farním komunitním centru u sv. Bartoloměje. Mše svatá bude ve 12 hod. v kostele sv. Bartoloměje.

Krátké zprávy

V neděli 20. října jsme slavili Misijní neděli. Misijní kongregace Společnosti Božího Slova působí v naší farnosti už devátý rok. Na území Česka a Slovenska více než 100 let. O minulosti i přítomnosti více ve videu zde: <https://1url.cz/D1k8G>

Habemus diaconum! Václav Plánka SVD byl v sobotu 19. října 2024 vysvěcen na jáhna, což je první stupeň kněžství. Stalo se tak při mši svaté v kostele sv. Arnolda Janssena v Bratislavě. Jeho světitelem a hlavním celebrantem mše svaté byl Mons. Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup. Václav Plánka jeden rok působil v naší farnosti jako pastorační asistent. Na mši zpíval také pěvecký sbor z Kolína. Máme radost z nového dělníka ve vinici Páně.

Zdroj: <https://www.facebook.com/farnostkolin>

Poslední varhanní koncert v letošním roce v chrámu sv. Bartoloměje se uskutečnil ve čtvrtek 17. října. V rámci „Francouzského varhanního večera“ na varhany zahrál Přemysl Kšica.

Mimořádný farní den jsme mohli prožít v sobotu 5. října 2024, protože se sešly všechny komunity, které působí v naší farnosti: jak místní farníci, tak vietnamská, ukrajinská i filipínská komunita. Nejdříve jsme spolu slavili v kostele sv. Víta na Zálabí ranní chvály a mši svatou. Na závěr mše lídři jednotlivých komunit představili svá společenství. Potom

program pokračoval společným pohoštěním v komunitním centru Farní charity Kolín. Mohli jsme tak navzájem ochutnat typická jídla pro tu kterou zemi. Mládež připravila pro děti zábavné soutěže. I když počasí nedovolilo mít program venku, nakonec to vůbec nevadilo a všichni si společný půlden užili. O dobrou náladu se postaral svým hudebním vystoupením Petr Nobilis. Všem, kteří se na programu podíleli, srdečně děkujeme, zvláště Farní charitě Kolín za vytvořené zázemí.

Mimořádná sbírka na pomoc postiženým povodněmi se v kolínské farnosti konala v neděli 29. září. Farníci přispěli celkem 48.437 Kč. Vřelé díky všem dárcům!

Ve čtvrtek 26. září proběhla v chrámu sv. Bartoloměje soutěžní přehlídka varhaníků ve dvou kategoriích. V pátek 27. září pak na varhany zahráli vítězové obou kategorií.

V neděli 22. září 2024 se zaplnil kostel Nejsv. Trojice do posledního místa. Vietnamská katolická komunita v Kolíně slavila slavnost sv. Matouše, svého patrona. Jak je obvyklé při této příležitosti, navštívily je komunity katolíků z jiných částí republiky. Tentokrát to bylo bez procesí, protože v kostele a kolem něj není tolik prostoru. V tuto neděli se v Kolíně sešly dvě velké slavnosti: bířmování, které proběhlo v chrámu sv. Bartoloměje a poutní slavnost Vietnamské katolické komunity u Nejsvětější Trojice. V klášterním kostele má vietnamská komunita pravidelnou bohoslužbu každou sobotu v 19:30 hod.

Eucharistická adorace se koná vždy v pondělí, středu a čtvrtek od 11:00 hod. v kostele Nejsvětější Trojice v Kolíně.

Modlitby otců se konají každé první pondělí v měsíci v 19 hodin ve farním komunitním centru.

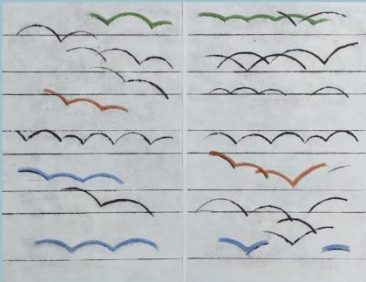
Modlitby chvál probíhají každý čtvrtek od 19 hod. ve farním komunitním centru.

Večerní mše svaté v sobotu v 18:00 v kostele Nejsvětější Trojice jsou opět v anglickém jazyce

Vzhledem k velkému zájmu o letošní farní tábor organizátoři uvažují o možnosti vyhlášení dvou turnusů farního tábora na příští rok. Proto žádají zájemce o předběžné vyplnění internetového dotazníku, aby zjistili, zda kapacity obou turnusů přiměřeně naplní. Dotazník naleznete zde: <https://forms.gle/5jByVABnSH1SwcN48>

Římskokatolická farnost Kolín
vás zve na výstavu grafik Petra Štěpána

HUDBA SLYŠENÁ HUDBA VIDĚNÁ

Vernisáž 10. 11. 2024 v 15 hod. začne v kostele sv. Bartoloměje varhanní improvizací autora, poté bude pokračovat ve farním komunitním centru.

Výstava bude otevřena do konce ledna 2025.

Farní komunitní centrum
Brandlova 25, Kolín
středa 15:30-16:30 – pátek 15:00-17:00 – neděle 9:00-9:30

OKÉNKO DO DKSŠ

Turistický kurz

Od pondělí 7. 10. do pátku 11. 10. jsme strávili krásných pět dní na adaptačním kurzu v bývalé farní škole v Hrádku u Vlašimi. Společně se studenty školy jsme navštívili zajímavá místa v okolí Vlašimi a navázali nová přátelství. V místním kostele jsme měli možnost na vlastní oči vidět místní zajímavost – sochu trůnící Panny Marie s Ježíškem.

Foto: DKŠŠ

SRDEČNĚ VÁS ZVEME NA
**ADVENTNÍ
TRHY**

V DKŠŠ KOLÍN - Legerova 28
ČTVRTEK 28. 11. 2024
OD **14** DO **17** HODIN

PÁTEK 29. 11. 2024
OD **8** DO **14** HODIN

MŮŽETE SE TĚŠIT NA ŠITÉ VÝROBKY,
VOŇAVÁ MÝDLA,
VÁNOČKY, ŠTOLY,
CUKROVÍ, SUŠENÉ OVOCE,
KERAMIKU A DALŠÍ ADVENTNÍ DEKORACE

Dny otevřených dveří - STŘEDNÍ ŠKOLA

V příštím školním roce budeme přijímat studenty do dvou dvouletých oborů:

Pečovatelské služby 75-41-J/ 01

Praktická škola dvouletá 78-62-C/ 02

Srdečně zveme na dny otevřených dveří, které se konají v následujících dnech:

čtvrtek – 14. 11. 2024

středa – 11. 12. 2024

čtvrtek – 16. 1. 2025

V době od 9,00 hodin do 15,00 hodin si můžete prohlédnout školu a seznámit se s našimi pedagogy.

Příběhy z historie veltrubské farnosti

P. Josef Cvrček

Do Veltrub přišel P. Cvrček na vlastní žádost, ale rozhodně zde nechtěl zůstat až do své smrti. Již necelé dva roky po příchodu do Veltrub žádal o přeložení do Bystřice, ale nebylo mu vyhověno.

V roce 1848, po smrti kolínského děkana, žádal o uvolněné místo. Přestože ho pražský arcibiskup doporučil jako nejvhodnějšího kandidáta, baron Steiger na toto místo dosadil jiného, v té době již P. Cvrčka neměl rád.. Podruhé se uvolnila fara v Bystřici, ale přednost dostal kněz, který slíbil, že na své náklady opraví zchátralá hospodářská stavení. Čtvrtý neúspěšný pokus se týkal fary v Neveklově, kde dal Baron přednost ani ne dvacetiletému novoknězi, který měl vlivného přímluvce.

I když po odchodu barona Steigra byly šance na přeložení mnohem větší, P. Cvrček je již nevyužil, protože jeho věk, ani jeho zdraví mu to neumožňovalo.

Život ve Veltrubech v 19. století nebyl snadný ani pro kněze, ani pro ostatní osadníky, pouze ti nejbohatší na tom byli o něco lépe. Ostatní (do značné míry včetně kněze a kostela) byli závislí na tom, zda byl rok úrodný. Téměř každý rok a někdy i dvakrát do roka vylití Labe z břehů způsobilo povodeň. Povodni dosti často předcházely silné mrazy a velké množství sněhu. Každá velká bouře s kroupami ohrožovala úrodu, na které závisela relativní hojnost, nebo opravdový nedostatek. V kronice P. Cvrček pečlivě popisuje průběh počasí i kvalitu úrody v každém roce. Velmi časté byly i požáry. Při největším požáru ve Veltrubech v roce 1879 shořelo 23 domů a zdaleka ne všichni z postižených si mohli dovolit pojištění. Postižené a nepojištěné čekala mnoholetá bída.

Další velký problém byly epidemie chřipky, moru, cholery, neštovic a červené úplavice, které měly na svědomí mnoho zemřelých. P. Cvrček žádnou z těchto nemocí nechytíl, ale na zhoršení jeho zdravotního stavu se velmi podílela nová kamenná fara. V létě v ní bylo chladno a v zimě při větších mrazech stékala voda ze stěn. V posledních letech svého působení bylo zdraví P. Cvrčka velmi chatrné, jen z obtížemi zastával svoji práci a místní bohatší sedláci toho velmi zneužívali a vlastně mu poroučeli.

V březnu 1883 si P. Cvrček zažádal s oddůvodněním na svůj věk a zdraví o penzi a ta mu byla 13. května přiznána s tím, aby vytrval ve službě do nástupu nového kněze. V červnu zemřel patron hrabě Alexandr, což oddálilo jmenování nástupce do Veltrub. Nového kněze se P. Cvrček nedočkal, protože 14. srpna zemřel.

Josef Sixta

SLOVNÍK KŘEŠŤANSTVÍ

V tomto čísle budeme pokračovat ve vysvětlování pojmů, které se týkají osobností v církevní terminologii. Konkrétně se budeme věnovat církevním Otcům a učitelům církve.

Otcové apoštolští – Novověký výraz (od 17. stol.), který označuje několik generací žáků apoštolů, křesťanských spisovatelů řeckého jazyka, v rozmezí od založení církve asi do r. 150; řadí se mezi dobu apoštolů a dobu církevních Otců. Původně sem byli řazeni: Pseudobarnabáš (epištola), sv. Klement I. (2 listy), sv. Ignác z Antiochie (listy), sv. Polykarp ze Smyrny (list), Hermus (Pastýř). Později k nim přibyli: Papias z Hierapole, neznámý autor dopisu Diognetovi a autor Didaché (tj. Učení apoštolů). Spisy apoštolských Otců odrážejí život prvních křesťanských společenství.

Otcové církevní – /**svatí Otcové**/ podle definice sv. Vincence z Lerina (5. stol.): starověcí teologové, jejichž úsudek byl citován jako důkaz autority ve sporných otázkách a kteří se mohou vykázat těmito hledisky: a) pravověrná nauka (která ale neznamená nemožnost omylu a nevyklučuje skutečné omyly v jednotlivých záležitostech); b) svatý život

ve starokřesťanském smyslu; c) uznání církvi, jež nemusí být výslovné, ale může být vyjádřeno i citacemi apod.; d) život v době „Otců“, tj. v době, která skončila na západě smrtí sv. Izidora ze Sevilly a na východě sv. Jana z Damašku, tj. asi v 8. stol. Jsou mimořádnou autoritou tam, kde existuje konsensus církevních Otců, neboť pak mohou platit v pravém smyslu jako prostředníci a svědci církevního učení. Patří sem:

Otcové apoštolští: Klement Římský (+101) • Ignác z Antiochie (+107) • Didaché (+ začátek 2. stol.) • Barnabáš (+ kolem 130) • Hermas (+130-140) • Papiáš z Hierapole (+ kolem 140) • Polykarp ze Smyrny (+155) • Justin (+164);

Otcové řečtí: Aristides z Athén (narozen kolem 130) • autor listu Diognetovi (+ mezi 140 a 200) • Tatianos Syrský (asi 172) • Athénagorás (+ asi 180) • Teofil z Antiochie (+180) • Klement Alexandrijský (+202) • Órigenés (+255) • Dionýsios z Alexandrie (+ asi 265) • Řehoř Thaumaturg (+275) • Petr z Alexandrie (+ asi 311) • Metoděj z Olympu (+ asi 311) • Lucián z Antiochie (+312) • Alexandr z Alexandrie (+328) • Eusebius z Césareje (+339) • Efrém Syrský (+350) • Řehoř Nysský (+371) • Atanáš Veliký (+373) • Marcel z Ankyry (+374) • Basil Veliký (+379) • Řehoř Naziánský (+379) • Cyril Jeruzalémský (+386) • Dionýsios Pseudo-Areopagita (+ konec 4. stol.) • Diodóros z Tarsu (+394) • Didymos Slepý (+398) • Jan Zlatoústý (+407) • Rufinus z Aquileje (+410) • Theodor z Mopsuestie (+428) • Cyril Alexandrijský (+444) • Theodorétos z Kyrrhu (+ asi 466) • Sofronius Jeruzalémský (+634) • Maxim Vyznavač (+662) • Germain Konstantinopolský (+733) • Jan Damašský (+749);

Otcové latinští: Irenej Lyonský (+202) • Tertulián (+ asi 220) • Hyppolit Římský (+235) • Minucius Felix (+250) • Cyprián z Kartága (+258) • Novatianus (+258) • Viktorin z Ptuje (+ asi 303) • Lactantius (asi 325) • Marinus Victorinus (+362) • Hilarius z Poitiers (+367) • Ambrož z Milána (+397) • Jeroným (+420) • Augustin z Hippo (+430) • Paulin z Noly (+431) • Jan Cassianus (+435) • Vincenc Lerinský (+450) • Lev Veliký (+460) • Boëthius (+524) • César z Arles (+543) • Řehoř Veliký (+604) • Isidor ze Sevilly (+636) • Beda Ctihodný (+735).

Otcové pouště – Křesťané, kteří se koncem 3. stol. uchýlili do pouští v Egyptě, na Sínaji, v Palestině a v Sýrii a žili tam asketickým životem

v chudobě a čistotě. Stali se vzorem pro mnišský způsob života a mistry duchovního života. Proto se na ně často obraceli i významní poutníci. K nejznámějším patří svatí: sv. Antonín Veliký, sv. Pachomius, sv. Malchus, sv. Hilarion z Gazy, sv. Makarius Veliký, sv. Evagrius Pontský.

Učitel církve – Lat. Doctor ecclesiae. Čestný titul udělovaný církví některým světcům. Titul vznikl v návaznosti na titul [®] Otec církevní (na rozdíl od církevních Otců se u učitelů církve nevyžaduje podmínka starobylosti). Titul definitivně určil Benedikt XIV. a uděluje ho buď papež nebo ekumenický koncil význačným svědkům církevní tradice, kteří se vyznačují čistotou učení, svatostí života, význačným příspěvkem k rozvinutí víry a uznáním církve. V teologické argumentaci nepatří výroky učitelů církve do okruhu církevních Otců, neboť často pocházejí až ze středověku či novověku; přísluší do okruhu teologů.

V latinské církvi se od 8. stol. uvádějí především tzv. velcí západní učitelé církve: sv. Ambrož, sv. Jeroným, sv. Augustin z Hippo, sv. Řehoř Veliký. Ve východních církvích se uvádějí od 9. stol. tzv. velcí východní učitelé církve: sv. Basil Veliký, sv. Řehoř Naziánský, sv. Jan Zlatoústý, sv. Atanáš Veliký. Mezi učitele církve patří:

církev východní (řecká): sv. Atanáš Veliký, sv. Basil Veliký, sv. Cyril Alexandrijský, sv. Cyril Jeruzalémský, sv. Jan Damašský, sv. Jan Zlatoústý, sv. Řehoř Naziánský; sv. Řehoř z Nareku;

církev západní (latinská): sv. Albert Veliký, sv. Alfons z Liguori, sv. Anselm z Aosty, sv. Antonín z Padovy, sv. Ambrož z Milána, sv. Augustin z Hippo, sv. Beda Ctihodný, sv. Bernard z Clairvaux, sv. Bonaventura z Bagnoreggia, sv. Efrém Syrský, sv. František Saleský, sv. Hilarius z Poitiers, sv. Izidor ze Sevilly, sv. Jan od Kříže, sv. Jan z Avily, sv. Jeroným, sv. Lev Veliký, sv. Petr Damiani, sv. Petr Chrysolog, sv. Petr Kanisius, sv. Robert Bellarmin, sv. Řehoř Veliký, sv. Tomáš Akvinský, sv. Vavřinec z Brindisi, sv. Hildegarda z Bingen, sv. Kateřina Sienská, sv. Terezie z Avily, sv. Terezie z Lisieux.

Jan Vosáhlo

Bartoloměj – farní časopis. Vydává Římskokatolická farnost Kolín, Brandlova 25, Kolín.
Na vydání spolupracovali: Ján Halama, Martin Křídlo, Jaroslav Pejša, Martin Prokop, Tomáš Pavela.
P. Ján Halama: tel.: 604 294 247, e-mail: farnost-kolin@volnu.cz

• e-mail: farninoviny.kolin@gmail.com • web: www.farnostkolin.cz • FB: facebook.com/farnostkolin
Číslo účtu farnosti: 3252369369/0800, variabilní symbol pro dárcе: 1211638 (dle evangelia sv. Lukáše 6,38) případně v poznámce uvést: *dar pro farnost* (nebo jiný účel).

Fotografie na titulní straně: J. Pejša